

ANALIZA EU KONTEKSTA PLANIRANJA I USPOREDIVOSTI GRADOVA ZA URBANU AGLOMERACIJU ZAGREB

Urbanex d.o.o.

u suradnji s

Gradskim uredom za strategijsko
planiranje i razvoj

Grada Zagreba

KORACI I CILJ

Cilj studije: na temelju komparativne analize modela planiranja održivog urbanog razvoja i upravljanja urbanim aglomeracijama u EU na primjerima dobre prakse definirati preporuke za daljnji razvoj Urbane aglomeracije Zagreb

URBANE AGLOMERACIJE:

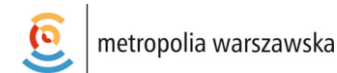
- Amsterdam

- Helsinki

- Varšava

- Bologna

- Torino

- Beč

- Definiranje strateškog razvojnog usmjerenja
- Kriteriji odabira i provedba projekata
- Upravljanje urbanom aglomeracijom

PRISTUPI STRATEŠKOM PLANIRANJU UA

- Raznolikost pristupa strateškom planiranju urbanih aglomeracija u EU
 - Princip sveobuhvatnog razvoja (usmjerenje na većinu (ili sve) razvojne sektore: društva, gospodarstva, urbanog okruženja...) – često u strategijama UA čija je primarna svrha korištenje EU sredstava (Zagreb, Varšava)
 - Orijentacija na manji broj razvojnih sektora – temelji se na identifikaciji najvažnijeg razvojnog sektora koji može potaknuti cjelokupan razvoj (npr. na gospodarstvo u Torinu)
 - Model koji kombinira prethodna dva – strateškim dokumentom su obuhvaćeni svi važni razvojni sektori, no unutar svakog je definiran iznimno mali broj vrlo konkretnih razvojnih prioriteta (npr. Helsinki – u sklopu razvoja prometa naglasak na željeznici)

STRATEŠKO RAZVOJNO USMJERENJE

- Model sveobuhvatnog razvoja u kratkom razdoblju ima vrlo visok rizik od neispunjavanja svih strateških ciljeva i prioriteta, upravo zbog mnogobrojnih segmenata koji su njima obuhvaćeni i koje se planira razviti – no iznimno je dobar za potrebe povlačenja EU sredstava.
- Primjeri europskih UA pokazuju kako je ključan korak u definiranju strateškog razvojnog usmjerenja kvalitetno provedena inicijalna identifikacija razvojnih sektora čiji efekti „prelijevanja” imaju najznačajniji utjecaj na cjelokupan razvoj UA.

KRITERIJI ODABIRA PROJEKATA

- dosljednost s ciljevima strateškog dokumenta
- utjecajni obuhvat projekta (širenje efekata)
- sposobnost pokretanja cjelokupnog razvoja
- kvaliteta i inovativnost
- organizacijska i upravljačka struktura projekta
- financijska održivost
- sinergija s područjem izvan UA

- zadovoljavanje potreba rastuće populacije za stanovanjem i radnim mjestima
- doprinos izazovima klimatskih promjena i uštede energije
- unaprijeđenje ekonomske funkcionalnosti grada
- održavanje kompaktne urbane strukture
- razvoj područja uz postojeće prometnice
- povećanje gustoće stambenih područja i postizanje društvene kohezije
- doprinos razvoju biciklističkog i pješačkog prometa i smanjenje ovisnosti o automobilima
- doprinos razvoju okoliša
- unaprijeđenje lokalnih usluga

NAJZNAČAJNIJI KRITERIJI

- Usklađenost s ciljevima strateškog razvojnog dokumenta
- Mogućnost sufinanciranja projekta sredstvima javnog i privatnog sektora
- Financijska održivost projekta nakon realizacije
- Utjecaj projekta na druga razvojna područja (efekti „prelijevanja“)
- Zrelost projekta
- Usklađenost s prostorno-planskom dokumentacijom
- Obavezan utjecaj projekta na veći dio urbane aglomeracije
- Značaj projekta u širem regionalnom/nacionalnom prostornom obuhvatu

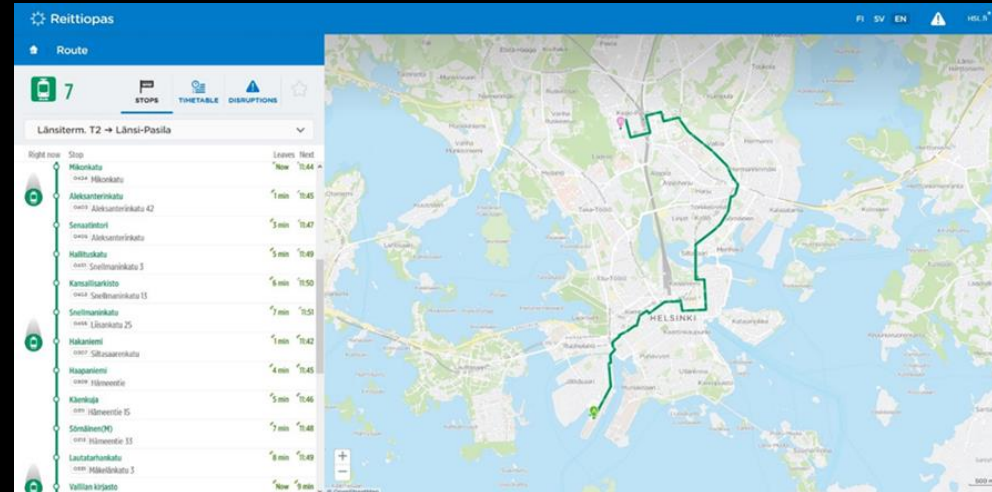

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA

AMS Institut (Amsterdam)

Planer putovanja u UA Helsinki

Vlakovi za UA Varšave

Innova.TO (Torino)

URBANE

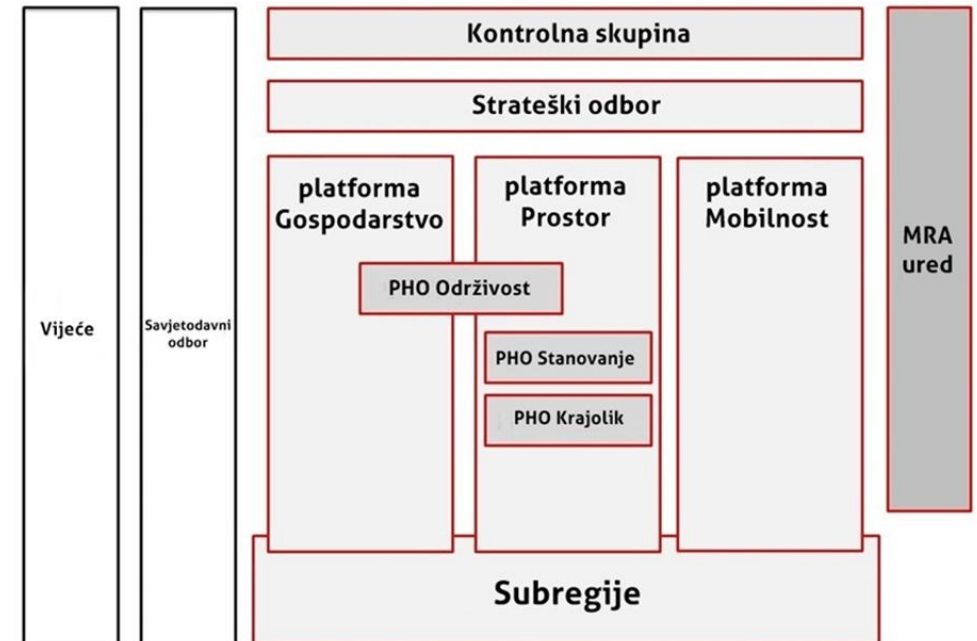
UPRAVLJANJE URBANOM AGLOMERACIJOM

- Formalno: Bologna i Torino – najviši stupanj formalizacije upravljanja UA, administrativne jedinice s predstavničkom i izvršnom vlašću, vlastitim proračunom, strateškim i prostornim planovima – administrativna razina između lokalne i regionalne.
- Neformalna suradnja: Amsterdam i Helsinki – JLS i JRS surađuju kroz agencije i javna tijela, stvorene su platforme za zajednički angažman uključenih JL(R)S

MODEL UA AMSTERDAM

- Aglomeracijom upravljaju predstavnici JLRS (33 JLS i 2 pokrajine)
- Podršku u suradnji pruža MRA ured organiziran od strane gradske uprave Amsterdama
- MRA ured rukovodi razvojnim platformama (gospodarstvo, prijevoz, prostor)
- Kontrolna skupina: predstavnici JLRS koji nadziru cjelokupan proces upravljanja
- Strateški odbor: nadležan za koordinaciju suradnje svih dionika uključenih u proces upravljanja (2 predstavnika iz svake platforme)
- Subregije: klasteri JLS koje rade zajedno po pitanju provedbe aktivnosti
- Savjetodavni odbor je uključen u rad platformi i informira vijeće koje nema izravan odnos s ostalim tijelima

SMJERNICE ZA UPRAVLJANJE

- Usuglašavanje svih JLS oko pravila (načina) djelovanja UA
- Uvažavanje autonomije JLS
- Kvalitetna suradnja bazirana na potpornim mehanizmima (razvojne platforme i sl.) koja treba rezultirati uspjehom
- Suradnja ne smije biti preopterećena prevelikim brojem razvojnih pitanja
- Zajednički razvojni ciljevi (interesi) i planiranje prostora
- Transparentnost i razmjena informacija
- Specijalizirana tijela (agencije i sl.) zadužena za pojedine sektore (promet, okoliš...)

REZULTATI (ZAKLJUČCI)

- UAZ je na dobrom putu prema sveobuhvatnoj i kvalitetnoj partnerskoj suradnji kojom će se doprinijeti razvoju cijele urbane aglomeracije
- Suradnju je potrebno nastaviti jačati razvojem potpornih mehanizama za poticanje sinergičnog i koordiniranog djelovanja svih JLS kako bi se iskoristio puni razvojni potencijal UAZ

HVALA NA PAŽNJI!

